

**DODATNA PRIPOROČILA ZA DELO
Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI
V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU
ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA
OKUŽBE S SARS CoV-19**

KAZALO VSEBINE

SPLOŠNA PRIPOROČILA.....	3
SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA OŠPP IN ZAVODE ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI.....	4
1. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA VRTCE V OŠPP IN ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19	5
2. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA PROGRAME OŠ V OŠPP IN ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19	6
3. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA PROGRAME SŠ IN DOMOVE ZA BIVANJE V ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19	7
4. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE RAZLIČNIH DEJAVNOSTI V ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE POSEBNIMI POTREBAMI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19	10
5. OBLIKE POUKA.....	11
6. UPORABA MASK.....	11
7. KAJ STORITI, ČE/KO OTROK V ZAVODU ZBOLI?.....	11
8. VIRI IN DODATNE INFORMACIJE.....	12

Dokument je nastal v sodelovanju NIJZ in MIZŠ, vodstev OŠPP in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in predstavlja dopolnitev dokumentov:

1. Priporočila za Zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v času epidemije COVID-19 (vprašanja o higienskih priporočilih za izvajanje pouka v osnovni šoli z vidika uporabe za učence zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v času epidemije COVID-19)
2. Higienska priporočila za vrtce v času epidemije COVID-19, verzija 1
[Higienska priporočila za vrtce v času epidemije COVID-19](#)
3. Higienska priporočila za izvajanje pouka v osnovni šoli (za učence prve triade in devetošolce) v času epidemije COVID-19, verzija 1
[Higienska priporočila za izvajanje pouka v osnovni šoli \(za učence prve triade in devetošolce\) v času epidemije COVID-19](#)
4. Srednje šole – Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19, verzija 1
[Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19](#)

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok, predmetov in površin.

Ukrepi proti širjenju okužbe so zato prednostno usmerjeni v:

- Vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in s tem v preprečevanje kapljičnega prenosa.**
- V redno umivanje rok in čiščenje oz. razkuževanje površin in predmetov in s tem v preprečevanje kontaktnega prenosa.**

Roke vedno smatramo kot kontaminirane, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnosti za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik.

SPLOŠNA PRIPOROČILA

Za varno delovanje je zelo pomembno izvajanje naslednjih ukrepov:

- Redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo 60 do 80 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
- Umivanje ali razkuževanje rok je odvisno od dejavnosti, ki jo opravljamo npr. po vsakem prijemanju kljuk (npr. vstopanje v ali izstopanje iz prostorov, pri odhodu na stranišče ali prihodu iz stranišča), dotikanju ograde stopnišča ali po dotikanju vseh drugih površin, ki se jih dotikajo tudi drugi ljudje.
- Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevanje pravilne higijene kašlja (preden zakašljamo/kihnemo, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnemo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo ali jih razkužimo.
- Upoštevajmo zadostno medosebno razdaljo, najmanj 1,5 oziroma 2 metra. Večja razdalja pomeni večjo varnost.
- Zaprte prostore večkrat dnevno temeljito prezračimo.
- Prostore je potrebno redno čistiti in razkuževati površine, ki se jih z rokami dotika veliko ljudi.

- Pri gibanju in zadrževanju na zaprtem javnem kraju drug drugega ščitimo z uporabo obraznih mask.
- Pri vseh sestankih prednostno svetujemo organizacijo sestankov s pomočjo računalnika oz. oddaljenega dostopa.
- Organiziranje večjih dogodkov oziroma udeležba na njih, kjer bi bilo težje upoštevati vsa priporočila, odsvetujemo.
- V vzgojno izobraževalnih ustanovah je pomemben ukrep oblikovanja manjših stalnih vzgojnih oziroma učnih skupin, ki se ne mešajo z drugimi skupinami (na ta način je v primeru prenosa okužbe število okuženih manjše).

Manjša kot je skupina oseb, manjše kot je število oseb na površino prostora, večja kot je razdalja med osebami, manjša je možnost prenosa virusa. V primeru večjih skupin in v primeru mešanja med skupinami, se je potrebno zavedati, da bo v primeru okužbe, število obolelih lahko bistveno večje.

Zaradi narave dela in nezmožnosti izvajanja nekaterih ukrepov, se lahko poveča tveganje za večje in hitrejše širjenje obolenj.

Osnovni pogoj za vračanje v zavode je, da so varovanci, ki se vračajo in osebje, ki skrbi za varovance in za delovanje ustanov, zdravi (brez znakov akutne okužbe dihal).

Osebje, ki prihaja v stik z varovanci, naj bo še posebej pozorno na svoje zdravstveno stanje.

PRIPOROČILA ZA DELO Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI V REDNIH VRCIH IN ŠOLAH

Izvajanje dodatne strokovne pomoči: Dodatna strokovna pomoč se še naprej organizira na daljavo. Z vidika zdravstvene stroke je s tem zagotovljena večja varnost, kot če bi učitelj za dodatno strokovno pomoč, prihajal v stik z učenci različnih skupin na več različnih vrtcih oz. šolah. Izjema je nudenje učne pomoči, če jo nudi učitelj, ki je tudi sicer s skupino otrok.

Pomoč spremljevalcev: priporočamo uporabo osebne zaščitne opreme OVO*.

**OVO: zaščitna oblačila in obuvalec, prozorna plastična očala, kirurška maska II R oziroma izjemoma pri gluhih in naglušnih uporabo vizirja, rokavice po potrebi (stik s sluznicami, izločki), glede na naravo dela plastificiran predpasnik.*

SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA OŠPP IN ZAVODE ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI

Pri oblikovanju specifičnih priporočil tehtamo med različnimi vrstami tveganj:

- širjenja nalezljivih bolezni (trenutno smo najbolj usmerjeni v COVID-19),
- poslabšanja osnovne bolezni oz. oviranosti (npr. zaradi prekinitve terapij, iztrganosti iz okolja, ki so ga varovanci vajeni),
- upada dosežene stopnje socializacije.

Pri oblikovanju specifičnih nasvetov oz. ukrepov za organizacijo dela v OŠPP in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v času epidemije COVID-19, smo upoštevali:

1. Posebnosti na nivoju organiziranosti, ki pomenijo drugačno, specifično naravo dela v OŠPP in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.
2. Specifičnost zdravstvenih stanj in posebnosti različnih vrst primanjkljajev otrok in mladostnikov, vključenih v omenjene zavode.
3. Prostorsko situacijo in specifikke pri izvajanju vzgojno-izobraževalne dejavnosti v omenjenih zavodih.
4. Posebnosti pri izvajanju različnih dejavnosti v omenjenih zavodih (predvsem kombinacija vzgojno-izobraževalne dejavnosti in zdravstvene dejavnosti).

Ukrepi predstavljajo prvo fazo postopnega popuščanja ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS CoV-19 v šolstvu in se bodo spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije.

1. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA VRTCE V OŠPP IN ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS CoV-19

Ob upoštevanju higienskih priporočil za vrtce v času epidemije COVID-19 (NIJZ, 8.5.2020), predlagamo v primeru OŠPP in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, naslednje dodatne rešitve:

- V primeru prihodov in odhodov otrok v vrtec z organiziranimi prevozi, svetujemo, da zavodi obdržijo obstoječo organizacijo dela pomočnic vzgojiteljic, ki otroke sprejemajo in oddajajo prevoznikom. V primeru, da gre za otroke iz različnih skupin, naj strokovni delavec, ki je zadolžen za sprejem/odhod uporablja zaščitno masko in spodbuja ohranjanje priporočene razdalje med otroci.
- Če je mogoče, priporočamo, da se blazine in prevleke na ležalnikih perejo vsak dan oz. čim pogosteje. V kolikor to ni mogoče, naj se blazine in prevleke shranjuje v označene vreče (označene z imenom vsakega otroka). Ležalnike shranjujte tako, da se ne dotikajo

med seboj in so označeni z imenom otroka, ki ga za preprečevanje širjenja okužbe s SARS CoV-19 uporabljal.

- V primeru dud, ninic in igrač, svetujemo, da naj otrok igračo, v primeru, da brez nje ne zmore, uporablja samo on. Shranjuje se naj na namensko določenem mestu (npr. vrečki, ki je označena z otrokovim imenom).
- Gre za prvo fazo popuščanja ukrepov, predvidevamo pa, da se bodo ukrepi spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije, zato tudi v primeru omenjenih zavodov priporočamo načrtovanje čim več dejavnosti na prostem. Pri prehodu na zunanja igrišča in površine je potrebno upoštevati priporočeno razdaljo med različnimi skupinami in morebitnimi obiskovalci zavodov. V kolikor zavod ne razpolaga z večjimi, večnamenskimi prostori, svetujemo, da aktivnosti potekajo v matičnih igralnicah ali na prostem. Uporaba igral na prostem je možna, v kolikor so igrala na ograjenih površinah in jih uporablja zgolj inštitucija. Igrala je potrebno med posameznimi učno/vzgojnimi skupinami razkužiti.

2. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA PROGRAME OSNOVNE ŠOLE V OŠPP IN ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS CoV-19

Ob upoštevanju higienskih priporočil za OŠ v času epidemije COVID-19 (NIJZ, 8.5.2020), predlagamo za izvajanje OŠ programov v primeru OŠPP in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, naslednje dodatne rešitve:

- Na osnovi predstavljene specifične narave dela v zavodih (npr. strnjene kolone varovancev zaradi zagotavljanja varnosti in nadzora, ne nošenje mask zaradi posledično spremenjenega govora) svetujemo, da se v primerih, ko je to mogoče, s pomočjo drugih delavcev vzdržuje priporočena razdalja med otroci oz. predvsem med otroci različnih razredov.
- Če se pri otroku pojavijo znaki akutne okužbe dihal, se ga izolira od ostalih otrok. Če je možno, naj otrok nosi masko in počiva, tudi oseba, ki ga spremlja, naj nosi masko. O pojavu bolezni se obvesti starše ali skrbnike in se jih prosi, da otroka čim prej pridejo iskat. Če je v zavodu prisoten zdravnik, le-ta otroka pregleda in se odloči za nadaljnje ukrepe.
- Če je otrok COVID-19 pozitiven, zdravnik o tem obvesti NIJZ. NIJZ izvede epidemiološko preiskavo.
- V primeru, da starši ne dovolijo uporabe razkužila za njihovega otroka in/ali, da v učilnici ni umivalnika, priporočamo, da se otroke spodbuja k pogostejšemu umivanju rok v najbližjem umivalniku za roke. Še posebej priporočamo to v primeru zavodov, kjer je zaradi narave primanjkljajev pri otrocih pogosto ali celo neizogibno dotikanje obraza in površin.
- V primeru izvajanja specialnih pedagoških predmetov, zaradi težav pri zagotavljanju ustreznega razkuževanja površin predlagamo, da se pouk v računalniških učilnicah in laboratorijih, razen za demonstracije, ne izvaja. Predlagamo, da računalnik v učilnici uporabljajo zgolj učitelji. Če narava dela narekuje uporabo računalniške učilnice,

priporočamo, da v računalniški učilnici zagotavljate ustrezno razdaljo med učenci, delo pa organizirate tako, da en računalnik uporablja zgolj en učenec/dijak. Svetujemo, da vse površine, ki se jih otroci in mladostniki dotikajo (npr. tipkovnica, miška, miza, ekran...) po uporabi razkužite.

Svetujemo, da priporočilo smiselno uporabite tudi pri učenju vsakodnevnih spretnosti oziroma pri delu v delavnicah.

- V primeru razkuževanja učnih gradiv in pripomočkov svetujemo, da gradiva, ki jih je možno razkužiti redno razkužujete. Svetujemo tudi, da razporeditev posameznih pripomočkov organizirate na način, da določen pripomoček uporablja samo ena oseba. Možnost je tudi, da po uporabi gradivo oz. pripomočke shranite in jih ne uporabljate toliko časa, kot je znano, da virus preživi na površini*.

Delo z gradivi lahko organizirate tudi tako, da si učenci pred in po stiku z gradivi umijejo ali razkužijo roke, vmes pa jih spodbujate, da se ne dotikajo obraza.

** Glede na informacije imajo druge evropske knjižnice knjige v karanteni 3 dni, za kar je verjetno osnova članek Doremalen et al (16.4.2020), v katerem je navedeno, da je SARS-CoV-2 infektiven do 3 dni na plastiki in nerjavečem jeklu. V navedenem članku je navedeno, da se po treh dneh na plastiki in nerjavečem jeklu še vedno nahaja infektiven virus, vendar v zelo nizkih koncentracijah. BfR navaja referenco Doremalen et al. kot edino (čeprav obstaja še Chin et al: po 7. dneh virusa na plastiki in nerjavečem jeklu niso našli) in pravi tudi, da človeški koronavirusi niso posebej stabilni na suhih površinah. BfR navaja, da članek Doremalen et al. ugotavlja, da lahko obravnavamo SARS-CoV-2 za manj stabilnega kot so drugi patogeni, npr. virusi brez ovojnice in spore bakterij. Stabilnost SARS-CoV-2 v delu Doremalena et al. je bila določena v laboratoriju v optimalnih pogojih in z visokimi koncentracijami virusa. V praksi je zaradi dodatnih faktorjev kot so dnevna svetloba, nihanja v temperaturi in vlažnosti in nižjih koncentracij virusa pričakovati, da je stabilnost manjša kot v tej laboratorijski študiji.*

- V primeru uporabe sanitarij, je z vidika protokola umivanja rok, nujno umivanje rok čim prej po uporabi WC-ja. Če se otrok dotika površin na poti do matične učilnice, naj si roke umije oz. razkuži tudi po prihodu v učilnico.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja za otroke z zmerno, težjo in težko motnjo smo posebej pozorni na:

- Da se pouk in način dela prilagaja potrebam otrok.
- Vsak otrok ima svoj zaboj igrač in pripomočkov, med seboj jih v enem dnevu ne mešajo. Naslednji dan otrok dobi drug zaboj razkuženih igrač in pripomočkov, saj se zaboji in igrače vsakodnevno razkužujejo.
- Rezervna oblačila naj otrok prinese s seboj kot običajno. S seboj naj ima tudi plastično vrečko, v katero lahko damo umazana in morda mokra oblačila za pranje doma.
- V primeru, da je v šoli učenec iz rizične skupine oz. otrok, ki ima večja zdravstvena tveganja, naj delo z njim poteka individualno.
- Fizioterapevti in delovni terapevti delajo v skladu s smernicami zdravstvene stroke, pri logopedskih obravnavah se priporočila smiselno uporablja v konkretnih situacijah.

Varuhi, negovalci:

Njihovo delo poteka v skladu s priporočili za zavode. Priporočamo uporabo osebne zaščitne opreme OVO*.

**OVO: zaščitna oblačila in obuvalo, prozorna plastična očala, kirurška maska II R oziroma izjemoma pri gluhih in naglušnih uporabo vizirja, rokavice po potrebi (stik s sluznicami, izločki), glede na naravo dela plastificiran predpasnik.*

3. SPECIFIČNA PRIPOROČILA ZA PROGRAME SREDNJE ŠOLE IN DOMOVE ZA UČENCE V ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS CoV-19

Ob upoštevanju higienskih priporočil za SŠ in bivanje v domu v času epidemije COVID-19 (NIJZ, 8. 5. 2020), smo na NIJZ pripravili dodatna priporočila, ki veljajo za izvajanje dejavnosti v domovih za učence s posebnimi potrebami za preprečevanje širjenja okužbe s SARS CoV-19. Upoštevali smo specifične potrebe otrok in mladostnikov vključenih v domove v zavodih.

Dodatni ukrepi:

Vzgojni programi za gibalno ovirane otroke in mladostnike v CIRIUS Kamnik:

- V prepričanju, da bo nova situacija do neke mere omejila sledenje vzgojnim ciljem in bodo prilagoditve vzgojnega dela poudarek namenile varstvu otrok in mladostnikov, svetujemo, da osebje deluje pomirjevalno, sproščujoče in poskuša pozornost preusmerjati z zaščitnih ukrepov.
- V primeru premikov iz prostora v prostor, kjer priporočene razdalje ne bo mogoče vzdrževati, prav tako pri nudenju fizične pomoči otroku ali mladostniki svetujemo uporabo OVO*.
- V primeru tesnega stika z otroki in mladostniki (hranjenje, pomoč pri dnevnih aktivnostih, WC, spremljanje z držanjem za roko) svetujemo uporabo OVO*.
- V primeru samostojnih dejavnosti osamosvojitvene skupine (nakupovanje, kuhanje, pospravljanje) je potrebno upoštevati priporočene zaščitne ukrepe. Ponovno navajamo, da gre za prvo fazo popuščanja ukrepov in se bodo ukrepi spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije.
- V primeru izvajanja aktivnosti v večjem prostoru (jedilnica, telovadnica) potrebno upoštevati priporočene zaščitne ukrepe. Ponovno navajamo, da gre za prvo fazo popuščanja ukrepov in se bodo ukrepi spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije.
- V tej fazi odsvetujemo druženje otrok in mladostnikov izven matične skupine.
- Individualnih izhodi so dovoljeni ob upoštevanju priporočenih zaščitnih ukrepov.
- V primeru izvajanja učnih ur, kjer večina otrok in mladostnikov potrebuje fizično pomoč pri pisanju, pripravi gradiv in jim posledično mora vzgojitelj oz. spremljevalcev

pripomočke (pisala, ravnila) podajati, priporočamo upoštevanje navodil za OŠ - oseba, ki nudi pomoč naj poskrbi za redno umivanje ali razkuževanje rok.

- V skupinah mlajših otrok, kjer je težko zagotoviti priporočeno razdaljo in preprečiti medsebojno izmenjavo predmetov in igrač, svetujemo, da upoštevate in uporabljate priporočene higienske ukrepe (umivanje rok in razkuževanje predmetov in igrač).
- Zaradi večjega tveganja pri delu v skupini priporočamo, da priprava na zaključne izpite in maturo poteka na daljavo.
- Za čas izvajanja izpitov naj se mladostnikom omogoča bivanje v domu. Pri tem svetujemo, da vse delo poteka individualno. Takšna naj bo tudi namestitev, vključno s sanitarijami. V kolikor imajo negovalca, priporočamo, da ima vsak varovanec svojega negovalca. V primeru, da en negovalec neguje več varovancev, si mora pri vsakem prehodu od enega k drugemu varovancu menjati predpasnik in rokavice. Negovalci naj uporabljajo predpisano OVO*

**OVO: zaščitna oblačila in obuvalo, prozorna plastična očala, kirurška maska II R oziroma izjemoma pri gluhih in naglušnih uporabo vizirja, rokavice po potrebi (stik s sluznicami, izločki), glede na naravo dela plastificiran predpasnik.*

- Izvajanje vzgojno izobraževalnega dela (ob upoštevanju zdravstvene specifikke otroka oz. mladostnika) naj poteka v skladu z individualiziranim programom za vsakega posameznega otroka s posebnimi potrebami, z izobraževanjem na daljavo, terapijami v zavodu in krajšimi bivanji v zavodu glede na zdravstvene indikacije. Terapije v zavodu potekajo skladno z zdravstvenimi standardi oz. navodili.
- Za krajša bivanja v domu svetujemo individualno namestitev, trajanje bivanja je odvisno od zdravstvenih indikacij. V primeru, da gre za otroka, ki ima zdravstvena tveganja naj vse poteka individualno.
- Priporočamo, da ima vsak varovanec svojega negovalca, v primeru pa, da negovalec neguje več varovancev, si mora pri vsakem prehodu od enega k drugemu varovancu menjati predpasnik in rokavice. Negovalci naj uporabljajo predpisano OVO*.

Vzgojni programi za slepe in slabovidne otroke in mladostnike v IRIS Ljubljana:

- V primeru uporabe različnih pripomočkov (tipank, zemljevidov, igrač, maket, brajevih listov) in dotikanju različnih površin svetujemo, da upoštevate in uporabljate priporočene higienske ukrepe (umivanje in razkuževanje rok, razkuževanje predmetov in pripomočkov, čiščenje in razkuževanje površin).
- V primeru tesnega stika z otroki in mladostniki (hranjenje, pomoč pri dnevni aktivnosti, WC, spremljanje z držanjem za roko) svetujemo, da upoštevate in uporabljate priporočene higienske ukrepe (umivanje in razkuževanje rok) ter uporabo OVO*.
- Ob predviden ponovni vključitvi dijakov v dom svetujemo smiselno upoštevanje dokumenta Srednje šole - Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19.
- Za časa izvajanja izpitov naj se mladostnikom omogoča bivanje v domu. Pri tem svetujemo, da vse delo poteka individualno. Takšna naj bo tudi namestitev, vključno s sanitarijami. V kolikor imajo negovalca ali spremljevalca, priporočamo, da ima vsak

otrok s posebnimi potrebami svojega negovalca. V primeru, da en negovalec oz. spremljevalec neguje ali spremlja več otrok, si mora pri vsakem prehodu od enega k drugemu varovancu menjati predpasnik in rokavice. Negovalci naj uporabljajo predpisano OVO*

**OVO: zaščitno oblačilo in obuvalo, prozorna plastična očala, kirurška maska II R oziroma izjemoma pri gluhih in naglušnih uporabo vizirja, rokavice po potrebi (stik s sluznicami, izločki), glede na naravo dela plastificiran predpasnik.*

Vzgojni programi za gluhe in naglušne otroke in mladostnike, z govorno jezikovnimi motnjami in avtističnimi motnjami v ZGN Ljubljana:

- V primeru upoštevanja priporočila o medosebni razdalji svetujemo izvajanje naslednjih ukrepov: vzgojna skupina naj ima čim manj stikov z osebami izven vzgojne skupine, upoštevanje osnovnih higienskih ukrepov v čim večji meri, redno zračenje in čiščenje prostorov. Ponovno navajamo, da gre za prvo fazo popuščanja ukrepov in se bodo ukrepi spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije.
- V primeru vstopanja drugih oseb v dom priporočamo, da vstopajo in z mladostniki sodelujejo samo zdravi prostovoljci, ki naj čim bolj upoštevajo vse predhodno navedene higienske ukrepe.
- V zvezi z uporabo zaščitne maske pri mladostnikih s specifičnimi primanjkljaji (gluhi in naglušni – branje z ustnic, mladostniki z govorno-jezikovnimi težavami – težave z lokomotornimi organi, mladostniki z avtističnimi motnjami – komunikacija brez očesnega kontakta, ki bi v primeru pogleda v oči lahko sprožil nezaželeno obliko vedenja) in zaposlenih, je v priporočilih poudarjeno, da se priporočila smiselno uporabljajo v konkretnih situacijah.

Programi v domovih za učence s posebnimi potrebami pri OŠPP:

- V domovih za učence s posebnimi potrebami se smiselno uporabljajo priporočila za dijaške domove (Srednje šole, Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19, verzija 8.5.2020) in zgoraj opisana priporočila za zavode.

4. SPECIFIČNA PRIPOROČILA V PRIMERU IZVAJANJA RAZLIČNIH DEJAVNOSTI V ZAVODIH ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI

Na osnovi seznanitve s problematiko varovancev v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in možnostmi izvajanja različnih dejavnosti, ugotavljamo, da je tveganje za prenos okužbe povečano. V zavodih sočasno poteka izvajanje vzgojno izobraževalne in zdravstvene dejavnosti.

Pri izvajanju vzgojno izobraževalne dejavnosti je potrebno upoštevati higienska priporočila za vrtce, OŠ, SŠ in bivanje v domu v času epidemije COVID-19 (NIJZ, 8. 5. 2020), in dodatna priporočila za delo z otroki s posebnimi potrebami, medtem ko je v primeru izvajanja

zdravstvene dejavnosti, potrebno upoštevati navodila in priporočila za zdravstveno dejavnost.

Ocenjujemo, da v primeru srečevanja zunanjih pacientov in spremljevalcev z otroki, vključenimi v vzgojno izobraževalne programe v zavodu, ne bi bila upoštevana sedaj veljavna navodila za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Predlagani ukrepi:

- Prostorska ločitev in ustrezna ureditev izvajanja različnih dejavnosti na način, da za obe dejavnosti niso v uporabi skupni prostori, hodniki, sanitarije. V primeru, da to ni mogoče:
- Izvajanje zdravstvenih storitev na daljavo, kjer je to izvedljivo in s strani financerja zdravstvene dejavnosti tudi dovoljeno.
Oziroma:
- Organizacija varstva na daljavo in šolanja otrok in mladostnikov na daljavo, v primeru prihoda teh otrok in mladostnikov na terapije pa poskrbeti za upoštevanje navodil in priporočil, ki veljajo za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

5. OBLIKE POUKA

V primeru OŠPP in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami svetujemo v primeru specifičnih zdravstvenih stanj otrok in mladostnikov pouk in druge obravnave na podlagi individualiziranega programa za vsakega učenca ali dijaka.

V primeru, da organizacija in izvedba individualiziranega pouka ni mogoča, svetujemo izvajanje pouka v manjših stalnih učnih skupinah.

V primeru, da mora v zavod zaradi zdravstvene indikacije priti varovanec z zdravstvenim tveganjem, naj pouk in zdravstvena obravnava potekata individualno.

6. ZAŠČITNA OPREMA

Spremljevalci, negovalci naj uporabljajo kirurško II R masko in prozorna plastična očala. Glede na potrebo po pomoči naj masko in očala uporabljajo tudi izven prostorov.

Za ostale zaposlene v vzgojno izobraževalni dejavnosti priporočamo uporabo zaščitne opreme v skladu s priporočili NIJZ, upoštevajoč navedbo, da se priporočila smiselno uporablja v konkretnih situacijah.

Osebe, ki izvaja zdravstvene storitve, naj se ravna po navodilih in priporočilih za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Pri opravljanju pisnega dela zaključnih izpitov ali poklicne mature, ko je v prostoru več dijakov, naj dijaki po možnosti uporabljajo masko. Ob tem je ves čas opravljanja pisnega

dela zaključnih izpitov ali poklicne mature, treba med njimi vzdrževati ustrezno varnostno razdaljo. Dijaki z zdravstvenimi tveganji naj izpit opravljajo individualno.

7. KAJ STORITI, ČE/KO OTROK V ZAVODU ZBOLI?

Če se pri otroku pojavijo znaki akutne okužbe dihal, se ga izolira od ostalih otrok. Če je možno, naj otrok nosi masko in počiva. O pojavu bolezni se obvesti starše ali skrbnike in se jih prosi, da otroka pridejo čim prej iskati. Če je v zavodu zdravnik, le-ta otroka pregleda in se odloči za nadaljnje ukrepe.

Če je otrok COVID-19 pozitiven, zdravnik obvesti NIJZ. NIJZ izvede epidemiološko preiskavo.

8. VIRI IN DODATNE INFORMACIJE

Obravnava in testiranje zaposlenih in stanovalcev v socialnozdravstvenih zavodih in vzgojno izobraževalnih zavodih:

- Dokument je dostopen na spletni strani NIJZ:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/21_testiranje_dso_zaposleni_stanovalci-30.4.2020.pdf.
- Na spletni strani Ministrstva za zdravje je na voljo [dokument](#), ki je namenjen DSO in SVZ.

Uporabljeni NIJZ dokumenti:

- Splošna priporočila:
 - <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>
- Priporočila za postopno odpiranje vrtcev, osnovnih šol, srednjih šol in dijaških domov v epidemiji COVID-19:
 - [Higienska priporočila za vrtce v času epidemije COVID-19](#)
 - [Higienska priporočila za izvajanje pouka v osnovni šoli \(za učence prve triade in devetošolce\) v času epidemije COVID-19](#)
 - [Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19](#)